

גליון הש"ס

תוס' ד"ה רביעי בקודש וכו'
והא קי"ל בהמפלת. קס לא
זכר כלום מזה וז"ל כדמוכח
סוף ערוצין קד ע"ב ע"י ז"ק
כה ע"ב תוס' ד"ה וקמיימי:
בא"ד טיהו י"ל. עי' טורי
אנן חגיגה כג ע"א ד"ה מת
תשוב:

מוסף תוספות

א. דלחם חשיב תרי. מוס'
ה'ס'ס. ב. אל הלחם ואל
הבשר ואל היין ואל השמן
שהיו דרוק אל הזה. שס.
דומי' דהני הדשמן נצט
אל כל מאכל והשתא אינא
חמישי. מוס' ר"ס. ד. לקמן
במילתיה דרבינא. מוס'
ה'ס'ס. א. אל אידך קשיין.
ר. רי'ן. ו. נורא דלר"ת
למנות כל האוכלין לבד וכל
המאקל לבד וסידרא היינו
הכי וואו בשר קוש היינו
שיין. מוס' ה'ס'ס. ז. ממש
שהיו שטח בו את השרץ.
מוס' שאלן. ח. ומשעמי
שנגז כנפיו. מי רצוי דה.
דוה"ל למיתב' נגזי כנפיו.
מוס' ה'ס'ס.

רבינו חננאל

ואמר בו אישיותו, בתו
כלומר טעו הכותבים בזה
כל על אלו חלום הכותבים
אל טעמו. מכלל דמאן
הוא, חלום דרס סבר כי היין
הדומשן נהן משקין וממאן
דאין אמר דכן משש. ופרקין
דבר הוא עצמא אלל דר
לזלומ תקשה אלל דר
דאורב, חל דהררית עני,
העצמא תיב משטחיה דר,
הני המים והדם בדרעני
לזימן קמן, אבל היין מוסטניס
מרחביא, נבן היין מוסטניס
על המזבח והשמן שמקריבין
העצמא משטחיה, ודא
אמר בו שהן דכן אלל מטמא,
טעמו הנהיג שחור און
טעמו. והשחור דר בו דר
דאמר אשתש כתי והגרנני
לזאב טעמו, לפיכך אמר
לגורר בו אמר אשתש
לזאב שהשיעור על מצע היין
בשליש בקדרשם שחור
טהור ואינו אלל פסול,
ושמאל אמר חשיש דר
בכך מנייית חל הגבי
הגביין מן הכהנים, שנאמר
והשיחורו כהלכה טהרה.
ובשמאל נשטח לה מן
המקרא כי רביעי שלל חגי
הגביין מן הכהנים, שנאמר
כי ישא שני כשרי שני
בדור שני בו דרש, כשר
השני ככך בדרס מטמא,
ונשטח על דהבש בלחא אר
בנידא און ביין אלל בשמן,
ונשטח אלל אל כל מאכל.
ונמצא הכהן של בדור שני
בשניר אלל ראשון, כי השני
הוא אב ונמצא הנגע בו
ולד ראשון, ונשטח שני
בכך ולי שני, ואלו הכהנים
השניים והשקיען הללו נשטח
בכשר ולי שליש, והמאכל
שניגוע. אילוי נמצא ולי
שניגוע, ושלא אמר ולי
שניגוע, ונשטח שניגוע
הקדש המאכל און וטע
והשחור אלל ארש, כלומר אל
נפסל המאכל, והמורכב של
המאכל לבדו שאלל אמר
הקדש שניגוע ולי, ולא אמר
הקדש שניגוע ולי ואלל

לקמן: **אישתכנש כהני**: שטורבו רביעי בקדוש. אלמא יין
 שמשמן דמשקי בית מטבחיא יניחו ומיטמאוו ואי טומאת משקין דרבנן
 אהא אחרת ללא גזר עלייהו ואי נמי בטומאות דרבנן קא צדיק להו
 אחגי לכהני וכבר נגזרה טומאה על המשקין צימי אחגי הנציא שהיה

מאנשי כנסת הגדולה קשיא לרב דהא
לאחר דכן ממנ וכ"ש אי דברוייתא
קא משתעי קשיא לרב והא ליכא
למיימר מדרבנן ודלא כיוסף בן
עזר דאקרא לא פליג דלשמע
דלית עליהו טומאה אי דברוייתא
לרב דרבנן: **מדי הוא טעמא אלא**
לרב. כלום אתה מקשה אלא לרב
רב לא קשיא ליה האי לעולם חגי
בדבר דרבנן דזיק להו וכבר נגזרה גזרת
טומאה על המשקין ולרב אליבא
דיוסף בן יעזר לא חיקשי דרב משקי
בזי מעבחיא תני בעדותו של יוסף
בבבא המטבחים דס ומיס אכל
ממשקה מדבחיא היין והשמן שהם
משקה המזבח גזרו רבנן טומאה
עליהו והיינו דבסדר טומאות דהאי
קרא איכא אוכל מטמא אוכל ומשק'
מטמא משקה דמדרבנן טומאה עושה
כיוצא בה: **מי רכיב ונגע כנפו.** אל
הללח דלשמע שהשך נגע בבחם
דלחם הוי שאון נה שנגע בבחו
נגע ללחם דה"ל להם שני: **טמא**
נפש. קס"ד טמא מת שהוא אב

כסדר **כלל אלה**. כשרץ: **כלל אלה**. כסדר
ששפירשו טמא מת בלחם ולחם בזיד
דאמרו: **מדהבא לא אישכבש**. דאמרו
ליה רביעי טמא כדכתיב ויאמרו
ויאמרו טמא הכא נמי לא אישכבש ואילו
בזבחה שגוג בכנופו אמר להו דה"ל
חמישי ומשום הכי אמרי ליה
אלא לרב דאמר גבי שרץ נמי
צ"ע מינייהו מאי שנא דאמרו
לילה טהור: **בקיאי הן בטומאת**
ויודעים שהשלישי עושה בה
רביעי ולא היו בקיאי בטומאת שרץ
בזבוחין שאין שלישי עושה בה
רביעי: רבינא אמר. לא היו בקיאי
בזבוחין כדאמרינן דהאי טמא נפש
לאו טמא מת אלא מת ממש
וככלומר טומאת נפש ומת אבי אבות
והלחם אב וזיד ראשון ויין שני ושמן
שלישי: **ועין חגי ויאמר ר' אבהו**
ההוא רבא וכן כל מהוה ידעיה ואשר
יקריבו שם טמא הוא: **בשלמא לרב**

דאמיר אישכנש כהני היינו דקרי למעשה ידיהם טמא: **איסמוי**
טמא הוא: וכן. לאו תמיא משמע: שקלקלו מעשיהם. לאחר
דתי מדיחא והכא כתיב יין ושמן דמטמאו הא נמיא אי
מחרים הן אבל טומאת עמאן יס בהן משכחת לה להאי דכתיב אם יג
קיימא נקט ולא אישכנש כהני שבתחלה שאלם על הסדר ואמרו לו
יין מדיחא מטמאין שום דבר ולבסוף שאלם אם יגע הטמא על
ספר ליה כרר דאמר דין משה היי משכחת לה. להאי טמא ד
קשיא: ולשמואל דאמר לא אישכנש ופרש למילתיה משום דחמיו
הוה טמא ואע"ג דמן היין קבלה אלתא משקין מטמאין אחרים: ה
אפי' אחריו נמי מטמאו היינו דפרש למילתיה לעיל ואמר האי דלא
הא אי הוה יין שלישי הוה עבד ליה רביעי אלא אי מנא מד
הוה יין שני שלישי לשמן לא עבד: משקי צי מדיחא. כלומר כל
שמן למנחת: שנטמאו צפנים. בעזרה והוינא לחון ופסקלו צינא
לחון תורה טומאה מתחלה לטמא אחרים וכן עמאן ודאי ש
ההכניסן לפנים טמאין ואפילו לטמא אחרים טומאתן כבר ירדה
מאמריי מחול טומאתן למפרע: אלא במקומן. צפנים: לא למעוטי
משמע אלא כשנטמאו במקומן ומשום דלא סימיה לפרושא דמילתא פ

אישורו של ש.י.א.א. חשף שאלו, ודיקו מה הכרחי בקרב כנפיו שממנו אמר לו דבר באמצע
שנמצא חמשה דברים אשר בכל החמישי כשדש טהור, ולפיכך אמר לו אישכרשו
דבר. ויארם ה' אז עני טעם נפש בכל האישומא ועינו הכתיבם ואימורו נטמא. וישעיה
שם, דורו שאלו אז היהו כשר טהרה ומנאט שני. ונצח לו דבר, ושעשה שם
בדקן, אבות המשיחא וטמא שרשכבו דורו וטמא נש דורו, ונצח לו דבר, ושעשה שם
אחלה אז כאלו המשיחין, שנמצא בהם דור ראשון, והחלה להויר לו עני, והמשיחא ונצח
אז כאלו מרביע בטמא נש שליש בעא מיהיה. ח' והשאלה דאמר שם שנצח כנפיו

רביעי בקודש בעא מינייהו. פ"ה דגנע בכפוי היינו שרץ אל
הלחם והלחם אל הניזר וכו' ^א וקשה לר"ת דמאי שנה דואל
כל מאכל יהיה פירוש או אל כל מאכל יותר מכלול ^ב ועוד למה דחק
שמואל לתוך צמה שגנע בכפוי לימא אל כל מאכל כפוי ^ג ועוד למה
קורא הכתוב לשרץ כנף ועוד דמפרש ^ד

וַיִּנְי מִיָּדוֹ הוּא טַעְמָא
 בֵּית מַטְבָּחָא תַנִּי
 אַ מַטְבָּא גּוֹפֵא רַב
 וְשִׁמּוּאֵל אָמַר לֹא
 אִישְׁתַּבֵּשׁ כְּהֵנִי
 הוּוּ וְאָמְרוּ לִיהַ מְהוּר
 שְׁתַּבֵּשׁ כְּהֵנִי חֲמִישִׁי
 וְאָמְרוּ לִיהַ מְהוּר
 מְתִיב אַרְבַּעָה יָלָחֵם
 שִׁמּוּאֵל חֲמֹשֶׁה מִנָּא
 וַיִּגַּע בְּכַנְפּוֹ כְּתִיב
 שְׁטַמְעֵי וַיֹּאמֶר חֲגִי אִם
 אֱלֹהֵי הִיטָמָא וַיַּעֲנוּ
 בְּשִׁלְמָא לְשִׁמּוּאֵל
 תָּם נָמִי לֹא אִישְׁתַּבֵּשׁ
 בָּא דְאִישְׁתַּבֵּשׁ וּמֵאִי
 רַבֵּשׁ אָמַר רַב נַחֲמָן
 אֲבָל

אשר שרץ רבינא אמר התם רביעי הכא שלישי
בן העם הזה וכן הגוי הזה לפני נאם ה' וגו'
תיב טמא אלא לשמואל אמאי טמא איתמוהי קא
ענישה ידיהם כתיב אמר מר זוטרא ואיתימא רב
תא מעשיהם מעלה עליהם הכתוב כאילו הקריבו
משקי בית מטבחיא ולוי תנא משקי בי מדבחיא
ליה כשמואל דאמר ⁶דכן מלטמא טומאת אחרים
להן משכחת לה דנגעי כולהו בראשון אלא אי
ממש היכי משכחת לה על כרחך כשמואל סבירא ליה
גר לה כרב דתני משקי בית מטבחיא אבל משקי בי
טמא רביעי הוא דלא עבד חמישי הא שלישי עבד
כלוי דתני משקי בי מדבחיא מאי איריא רביעי דלא
י שלישי נמי לא עבדי על כרחיך כרב סבירא ליה
א כוותיה דלוי תניא כוותיה דלוי הדר והיין והשמן
חייא שנטמאו בפנים והוציאן לחוץ טהורין נטמאו
טמאין איני והאמר רבי יהושע בן לוי משקי בי
בן אלא במקומן מאי לאו למעוטי נטמאו בפנים
למעוטי נטמאו בחוץ והכניסן בפנים והא במקומן
אמרו דכן אלא שנטמאו במקומן תניא כוותיה דרב
ת מטבחיא שנטמאו בין בכלים בין בקרקע טהורין
רבן

מסמח. מאחר שבקצוץ הן בהלכות טומאה ובי כל מעשה ידיה
מן היה מתנבא שיקלקלו מעשיהן בצית שני בשאר עבירות:
בר ליה צהא מילתא כשמואל דדקן דיוסף בן יועזר דכן מלטמא
ומא נפש בכל אלה דקאמר יטמא דנגעו כולהו בראשון ולא אסדרא
האחרון לא יטמא מפני שהיין לא יכול לטמאו לשמן שאין משקין
בכל אלה כלומר לא צוה או צוה ואמרו ליה יטמא: **א**לא אי
אזא בשלמא לרב גופיה לא קשיא דליהו תני מטבחים אלא ללוי
היה השלמא דמה שנגע בכנפו כחב הא אי רביעי הוה האי שמן
יטמא אי. מנא בעדותו של יוסף משקה מטבחים אבל משקה מדבחים
י ציבוס משום דחמישי הוה והיין שהוא רביעי לא עביד ליה חמישי
א כלוי מאי איירא דפרשי לעיל משום דחמישי הוה אפילו אי
של קודש נקראין על שם מוצא כבוד דם לזריקה ומים ויין לנסך
ואין ראויין עוד למזבח: **ט**הורין. מלטמא אחרים שהרי לא ירדה
גבולת חגי: **א**בל נטמאו בחור. קודם שיהא שם מדבחים עליהן
ומי הפקיעה: **א**יני. ארישא פריך דקתני הולין לחור טהורין ולא
ומאו בחור והכניסן לפניו. כדמתחין ליגשא בסיפא דמילתא דהכי
ליה והא במקומן קאמר דמשמע כל זמן שהן במקומן טהורין ומו לא:
רצו

[illegible]

1. הן קשא איש בשר קשר
בכחם בדרו ונגעו בכפול אל
הלחם ואלי תהיו ואל האין
ואל שמן ואל כל מאכל
היקדש ויענו הבהנים
ויאמרו לא:
2. ויאמר תהיו אם יגע עמא
נפש בכל אלה היטמא
ויענו הבהנים ויאמרו
יטמא:
3. וישא וזי ויאמר כן להם
הזה וכן הגוי הזה להם
אם יי וכן כל מעשה
יהיה ואשר יקריבו שם
טמא מרא:
4. תני די יג

רבינו חננאל (המשך)

שמונים בין הנקי לשבר דרן
אחר, להו ארבעה ולדות הן
ממאן שלשה הורביעי פסול
ונמצא לדברי שמואל דרן
אשבוש כהני לא רבא אבאי
ולא שבעי. אלא לרב אבאי
סערי בארשנה ולא באחרונה.
כדי בקיאין קן בטמאות מהו
כי הרביעי בטמא תם פסול
הוא בקדש, ואין בקיאין קן
בטמאות שרין, אינם יודעים
כי שרביעי בטמא שרין,
אלא היו אומרים רביעי אינו
טמא בטמא שרין, בשלמא
לרב דאמר אשבוש כהני
ואומר על הטמא טהור,
היננו דומיל להון תגא הנביא
אשור יקרב שן טמא הוא,
לומר מקריבין הטמא שהוא
רביעי, ואומר כי טהור הוא,
אשור יודעים כי טמא הוא,
אלא לשלמא לרב דאמר חמישי
בטמא מנייהו, בקיאין קן
בטמאות, למה אומר להם
כי שן מקריבין בטמא הוא.
ודחקן ששקול אמתאין קן
ממאן הנביא ואומר לוי פסול
יקרב שן טמא הוא, שכן
ושלם אינו טמא. ואוקשין
עליה קן בשבחם מאכרין
ולא מוכרים, שנאמר קן
כל משהו אמתאין קן
לכל מעשיהם רעים הם.
ושנענה הכי קאמר האהל
ושנענה מקולקולין קן
יקרב אינו לרצון כאלו
טמא הוא. ומצאנו בתלמוד
הכי ישראלי כהון מ' טהור
קרב לזה הפירוש, מהו
פירשנו מה שקבלו ותבנו
מה שפצו. וישלמן קן
אמר שתי שאלות של חגי
הנביא את הנתינים, באחת
השבו ובראיתם ובראיתם
כראו, הן ישא איש כשר
קדש קדו, כן חתולה, כן
קדש קדש, הן חנוי שילשין,
זו ושמן וכל מאכל רביעי.

וְיִשְׂרָאֵל בָּקֵשׁ לֵאמֹר אֵלֶיךָ
 וְאֹמַר לָךְ הֵשִׁיבוּ אֵלַי
 וְיִשְׂרָאֵל בָּקֵשׁ שֶׁסֵּל וְיֹאמַר
 חָזֵי אֲנִי שָׂמָּה וְעַתָּה הִנֵּה
 אֵלַי יִשְׁמָע וְעַתָּה הִנֵּה
 יֹאמְרוּ יִשְׂמָע. אֲנִי חֲתִידָה הִכְנִי
 שָׂמָּה וְעַתָּה בְּנֵה כֵּל אֵלַי
 וְיִשְׂמָע וְעַתָּה יֹאמְרוּ
 הֵשִׁיבוּ אֵלַי וְיֹאמְרוּ
 שִׁמְעָה ד' יִחַנֵּן קִדְּם וְיֹאמְרוּ
 בְּרִיעֵי בָקֵשׁ שְׂלֹם וְיֹאמְרוּ
 כִּי־אֵלֶיךָ הִשְׁתָּחֵוּ. הַעֲדֵל
 כִּי־אֵלֶיךָ. מִדְּרוֹשׁ אֵל
 קִמְצֵי אֲדָמָה, שֶׁשׁ מִמֵּין חֹבֵב
 שְׂחָהוּ. מִדְּרוֹשׁ שְׂחָהוּ
 מִשְׁחָהוּ. הַמִּסְתָּחֵוּ מִשְׁחָהוּ
 (תִּקְרָאֲנִים) (תִּקְרָאֲנִים) בִּבְתִּי
 הַמִּסְתָּחֵוּ, בְּרִיעֵי חֵב
 דְּרוֹת וְהַעֲדֵל כִּי־אֵלֶיךָ
 מִשְׁקָה בִּת מִטְבָּחֵי אֲדָמָה,
 וְזֶה הֵמָּה הַזֶּה וְהַזֶּה וְהַזֶּה
 וְזֶה הֵמָּה הַמִּסְתָּחֵוּ. וְזֶה
 הֵמָּה דְּבִרְיוֹסָף בִּת
 יִצְחָק מִשְׁקָה בִּת מִטְבָּחֵי,
 וְזֶה הֵמָּה הַזֶּה וְהַזֶּה וְהַזֶּה

י דכן מלטמא אחרים, אבל
ביין ושמן, ולא עליו אמרו
אלא במשקה בית מטבחי
אין הכל מודים דאחריני נמי
הבא מכח היין והשמן טמא
בפנים וכו'. ואע"פ שיצאו
בקרקע ובין בכלים טהורין.

(א) דברי רבינו ז"ע הא גם בשאלה זו שאל רביעי בקודש וכמו שמסיק בעלמו והיאך פי' בדברי המקשן כרבינא דשלישי בעי מנייהו ומזה ליישב.